SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 103.) DINGSDAG DEN 27sten DECEMBER. (Ao. 1825.)

PARAMARIBO.

ZEE-TYDING.

BINNENGEKOMEN.

Het Brikschip *Ipenrode*, Kapt. A. F. Oosterloo.

Het Brikschip *de goede Verwachting*, Kapt. J. B. Bodeman, beide van *Amsterdam*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van September 1825.

GROOT-BRITTANNIE.

Londen, *den 7den September.* Den 3den dezer des morgens ten half acht ure, had alhier te Whitechapelroad, een ongeluk plaats, hetwelk aan vele der bewoners van de gansche omliggende buurt het leven had kunnen kosten, te weten: het springen der vuurwerksfabrijk van den Heer *Brock*, de aanleidende oorzaak schijnt gelegen te zijn in de onvoorzigtigheid van twee jonge lieden, die zelve bij de uitbersting in de lucht geworpen en zwaar bezeerd zijn geworden. Gelukkig is er niemand bij omgekomen, maar de fabrijk is geheel vernield en tusschen de 60 en 70 huizen zijn zwaarder of ligter beschadigd. De fabrijk was onverzekerd, zoo dat dit voorval den Heer *Brock*, met deszelfs vrouw en zestal jonge kinderen, in de uiterste armoede dompelt.

Uit Canada verneemt men dat het groote schip, hetwelk bij eene tweede poging te Quebec gelukkig van stapel geloopen is, thans in lading ligt, en dat de balken, met touw en blok, door tien paarden, in hetzelve geheschen worden; het is, voegt de Canadasche courant hier bij, een vreemd schouwspel, zoo vele paarden op het dek van een schip, even als op een ruim veld te zien arbeiden; de toevloed van nieuwsgierigen is ook dagelijks zeer groot.

De jongste berigten uit Buenos-Ayres loopen tot den 22sten Junij, en melden het inrukken eener Brazilische magt op het grondgebied der Chiquiten. Men kan dus rekenen dat de vijandelijkheden werkelijk eenen aanvang hebben genomen. Onze *Courier* beschouwt zulks als eene hoogst onvoorzigtige daad van de zijde van Don *Pedro*; het is waarlijk, zegt hij, eene verblinding van het Brazilische hof, om eene botsing met de republieken van Zuid-Amerika te verwekken, op het eigen oogenblik waarop Engeland deszelfs invloed besteed tot handhaving van rust en vrede in Brazilie.

FRANKRYK.

Parys, *den 9den September.* Men verzekert als stellig, dat Z. M. de Koning van Pruissen alhier tegen den 20sten of 22sten dezer maand wordt verwacht.

De drie gezanten uit St. Domingo zijn de Heer *Roannez*, die in 1824, in hoedanigheid van kommissaris van President *Boijer*, met den Senateur *Larose* naar Parijs gekomen was; de Heer *Daumec*, Senateur, en de heer Kolonel *Frémont*, aide-de-camp van den president. De beide eersten zijn Mulatten; de kolonel is een Neger. Zij moeten tot den 17den dezer quarantaine liggen, vermits het schip *Circé* drie man op reis verloren heeft.

Een afschuwelijke misdaad, welke door de volharding van derzelver bewerkers nog geduchter gemaakt wordt, is in minder dan drie dagen drie maal beproefd of ten uitvoer gebragt, aan het pastoorshuis te Compolibat, kanton Montbazens, arrondissement Villefranche. Den 26sten Augustus, ten tien ure des avonds, werd een op de plaats van

het pastorijhuis staand wagenhuis in brand gestoken; dit gebouw is geheel verteerd, doch het pastoorshuis slechts door spoedig toegebragte hulp behouden. Des anderendaags, op hetzelfde uur, werd eene dergelijke poging gedaan in het pastoorshuis zelf, op eene plaats waar vele brandstoffen, en voornamelijk vele braambosschen-takken, waren opgehoopt; reeds had de vlam de bovenzoldering bereikt, maar ook ditmaal heeft spoedige hulp de verwoesting belet. Het vuur schijnt onder de deur door binnen geworpen te zijn. De derde brand is uitgebersten op Zondag den 28sten, terstond na de eerste mis, in eene tot het pastoorshuis behoorende schuur, van hetwelk zij door het kerkhof gescheiden was; binnen een uur tijds lag de schuur in de asch. Drie door het algemeene gerucht aangeklaagde personen, onder welke zich eene vrouw bevindt, zijn gevat en naar de gevangenis van Villefranche gebragt.

Men verneemt, dat in 's Konings raad de noodzakelijkheid is overwogen, om den heer *Hyde de Neuville* op nieuw naar Portugal te zenden, doch men verzekert, dat de meerderheid heeft begrepen, om die ambassade aan den heer *de Martignac* te moeten toevertrouwen. — Men houdt het daarvoor, dat Frankrijk en Engeland eenstemmig voornemens zijn, om, bij de eerste gunstige gelegenheid, de onafhankelijkheid van Brazilie te erkennen.

— De *Moniteur* verzekert, dat men reeds met het gouvernement van St. Domingo is overeengekomen, dat geene schepen van dat eiland zich in de fransche colonien zullen vertoonen, alwaar de slavernij der Negers nog in hare volle kracht bestaat.— Dit berigt zet de meening der genen, welke zich overtuigd houden, dat er nog nadere tractaten met St. Domingo gesloten zullen worden, meerdere waarschijnlijkheid bij.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 8sten September.* Te Triest zijn schepen van Hijdra, St. Maura en Cefalonien aangekomen; alle deze confirmeren het lot, hetwelk de Turksche land- en zeemagt voor Missolonghi getroffen heeft en voegen hierbij, dat de Grieken Calamata zouden hebben hernomen; de 1200 Mooren der daarin zijnde bezetting zijn omgebragt.

Er heeft bij Modon een zeeslag plaats gevonden, waarbij de Grieken groote schade aan de Turken toegebragt en derzelver schepen verstrooid hebben.

Het Oostenrijksche schip, te Triest aangekomen, is een van de gene, die door de Grieken genomen en met de lading gekonfiskeerd zijn; het is naderhand voor *f* 5000 :- te rug gekocht.

De Porte heeft, zonder kennisgeving aan den heer *Minziaky*, een Russisch schip, van Odessa te Konstantinopel gekomen, onder voorwendsel dat het ammunitie voor de Grieken inhad, in beslag genomen en gekonfiskeerd.

TRIEST, *den eersten September.* Berigten uit Korfu van den 18den Augustus verzekeren, dat Calamata door eene bende Mainoten (Spartanen) is bezet geworden. Hier uit besluit men dat *Pietro*-Beij, Vorst der Mainoten, weder in overeenstemming met *Colocotroni* handelt, en zich geheel en al met de centrale regering in Napoli verzoend heeft. — Luidens regtstreeksche berigten uit Hijdra van den 3den en uit Napoli-di-Romania van den 7den Augustus woedt de pest niet alleen in Morea, maar ook op Kandia, allervreesselijkst.

WEENEN, *den 3den September.* Hunne Maj. zijn eergisteren op den Burg aangekomen, om de Hertogin *Henriette* van Wurtemberg, te ontvangen. Voor en namiddag verleende Z. M. aan meer dan 400 personen audientie. Bij deze gelegenheid beviel eene vrouw, in de voorzaal van den Burg, midden onder het gedrag.

Z. M. deed haar dadelijk in eene der kamers van zijn eigen paleis brengen, en de Keizerin schonk haar 50 dukaten. Des avonds keerden Hunne Maj. naar Luxenburg te rug.

SPANJE.

MADRID, *den 25 Augustus.* (Particuliere correspondentie uit de *Constitutionnel.*) De nieuwe Engelsche ambassadeur Sir *Frederik Lamb*, die hier sedert een paar maanden is, doet zich bijzonder onderscheiden door zijne zoo omzigtige en gematigde als waardige houding. In het voorjaar tot dit gezantschap benoemd, in plaats van *William A'Court*, thans ambassadeur in Portugal, heeft het verwijl, hetwelk hij in zijne komst alhier gemaakt heeft, ons in staat gesteld, omtrent zijne persoonlijke hoedanigheden inlichtingen in te winnen, welke hem bereids onder de gunstigste voorteekenen hebben doen ontvangen. Heden is de algemeene aandacht bijzonder op dezen staatsman gevestigd, sedert men uit Engeland brieven van aanzienlijke uitgewekene Spanjaarden heeft ontvangen, welke melden dat er gegronde redenen bestaan om te gelooven, dat Frankrijk en Engeland op het punt zijn van de handen in een te slaan, om door hunnen invloed en heilzame raadgevingen Koning *Ferdinand* behulpzaam te zijn tot het herstellen der rust in Spanje. Deze vriendschappelijke en vredelievende poging zoude, vooral in den tegenwoordigen toestand van Spanje, hetwelk zich eensdeels door een Fransch leger ziet bezet, en anderdeels in eene onaangename gesteldheid bevindt omtrent Engeland, hetwelk de onafhankelijkheid zijner koloniën heeft erkend, deze beide rijken overwaardig zijn, welke, als zeemogendheden van den eersten rang, met het Spaansche Schiereiland hoogst belangrijke betrekkingen moeten hebben.

Het oogenblik schijnt dan geboren om Engeland, van de eene zijde deszelfs schuld te betalen aan een edelmoedig volk, hetwelk door deszelfs pogingen en opofferingen zoozeer het doel van Engeland heeft bevorderd in den langdurigen onafhankelijkheids-oorlog; en om Frankrijk, aan de andere zijde, behendig gebruik te zien maken van eene der schoonste gelegenheden, om het familie-verbond te bevestigen, het grootsch ontwerp van *Lodewijk XIV: er bestaan geene Pyreneën meer*, te bewerkstelligen en de zegepraal van den Prins generalissimus te bekroonen, door na eene droevige ondervinding en zoo vele schrikverwekkende proeven, deszelfs edel ontwerp op te volgen. Het oogenblik kon niet gunstiger gekozen worden, want de partij der monniken het masker afgeworpen hebbende, zoo heeft de Koning zich een regtmatig denkbeeld kunnen vormen van de godsdienstige en monarchale beginsels van deze gewaande uitsluitende verdedigers van *troon* en *altaar*. In dezen staat van zaken wenscht en vleit men zich alhier dat Z. M. de Koning van Frankrijk niet zal dralen, naar herwaarts af te vaardigen een' man, tevens voorzigtig en van een vast karakter, belast met eene *onmiddelijke* en *personele* zending bij Koning *Ferdinand.* Ik zeg *onmiddelijke*, wijl het gevaarlijk zoude zijn, het tegenwoordig personeel van het hof te betrouwen. Dit vereischt eene nadere ontvouwing. *Calomarde* is het erkende werktuig der munniks-partij. Men weet dat *Zea* onder den invloed staat van Rusland, of van het Heilige verbond, ofschoon hij voorgeeft zijne stelsels, sedert de erkenning van Amerika, eenigzins gematigd te hebben. Men herinnert zich dat *Zea* verleden jaar uit Petersburg over Londen en Parijs is terug gekomen, om het ministerie van buitenlandsche zaken te aanvaarden. De door *Recacho*, als minister van politie, uitgevaardigde officiele instructien, stroken volkomen met die van zijnen voorganger, den afgod der dweepers. Allen hebben laatstelijk de fout begaan van eene hoogst onstaatkundige acte te doen afkondigen, en aldus de barbaarscheid te hebben, van aan de natie ook zelfs de hoop te benemen van immer haar lot te zien verbeteren.

Het is bewezen dat deze acte zeer veel heeft toegebragt tot opwinding der gemoederen; om zich hiervan te overtuigen, behoeft men slechts de adressen te lezen, welke tot aan den voet des troons zijn gebragt. Al deze zoogenaamde gematigden dulden de vexatien te Sevilie, de schrikverwekking der politie te Grenada en boven al het ter dood

brengen van den ongelukkigen Generaal *Empecinado*, die zoo uitstekende diensten aan de monarchie bewezen heeft, en beveiligd had moeten zijn door de militaire kapitulatie van Badajos, onder welke hij begrepen was.

De zending van den Franschen afgevaardigde zoude gemakkelijk te vervullen zijn, want het beste deel der natie houdt, met betrekking tot de beloften der Franschen, in de gebeurtenissen van 1823, het oog slechts op drie stukken gevestigd, te weten; de proclamatie van Z. K. H. bij het overtrekken der Bidassoa; het belangrijk besluit van *Andujar*, en de onderhandelingen te Porto Santa Maria met den Generaal *Alava*. En alhier is het hoogst belangrijk op te merken, dat de Spanjaarden zelve hebben toegejuicht aan het niet nakomen van het politiek gedeelte der militaire kapitulatien van de Generaals *Morillo* en *Ballesteros*, welke hoe zuiver hunne inzigten ook mogten zijn, door het missen van een wettig karakter, hunne magt waren te buiten gegaan. Maar de Generaal *Alava* was in tegendeel bekleed met een officieel karakter van wege zijnen Koning en een door alle Mogendheden van Europa erkend gouvernement.

Het is de wensch van alle verstandige en boven het vooroordeel verhevene Spanjaarden, dat deze daadzaken in dit zoo hagchelijk tijdstip naauwkeurig in Frankrijk en Engeland bekend mogen zijn, ter vermijding van nieuwe dwalingen, welke andermaal beide voor Spanje en Frankrijk noodlottig zouden zijn.

KADIX, *den 19 Augustus.* Even als voor eenigen tijd met het uit Tanger komende engelsche fregat *the Active*, hebben er ook wederom onaangenaamheden plaats gehad met een engelsch oorlogs-vaartuig, hetwelk den 17den dezer, van Falmouth komende, en zich met depeches voor deze haven vertoonende, door de fransche brik, met den gezondheids-dienst belast, door een kanonschot met los kruid, gewaarschouwd is geworden, en zijne vaart van het anker te laten vallen heeft niet gete staken. De engelschman heeft niet gehoorzaamd en de fransche brik zijn schot met los kruid herhaald, de engelschman steeds doorzeilende, heeft de brik eindelijk met scherp op dezelve geschoten, waarop de engelschman zijne sloep heeft uitgezet en naar boord van de *Amazone* heeft gezonden; heeft zoo dra dezelve te rug was gekeerd, heeft het engelsche schip weder de ruime zee gekozen. Den volgenden dag is hetzelve met eene parlementaire vlag terug gekomen, en de baai binnen gezeild, zonder de minste aanmerking van het fransch eskader; het heeft zijne passagiers en depeches aan wal gezet, en is vervolgens weder onder zeil gegaan.

ADVERTISSEMENTEN.

Ingevolge resolutie van het Kollegie van Heeren Kommissarissen tot de zaken van de Boedels *Wees Kurateele en Onbeheerde* Kamer, zal door Kurators van Gestr. Kamer aan den Wel Ed. C. L. WEISSENBRUCH qq. C. overgegeven den Boedel wijlen WAGNER.

Paramaribo den 26e. December 18

J. DE HEYDER, Gekw. 1e. Gezw. Kl

De geenen deweiken vermenen iets te vorderen te hebben gedane leverantien van Materialen, hoe ook beidslonen of Negerhuren, gebezigd aan het nieuw Ro... naamd, Katholijk Kerkgebouw, door de geteekende in zijn geheel aangeno... en welker aanneming thans hunnen gelopen, worden verzocht binnen veertien dagen ... ningen bij de ondergeteekende in dezes ... om naar goedbevinding dadel... den, om naar goedbevinding rekening te ontvangen.

Paramaribo den 26e. December 18

Wm. DE VROO... Architect.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. ...